

Warszawa, 05.09.2012r.

Stanowisko Forum Kultury bez Barier dotyczące ogłoszonego przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji podsumowania konsultacji publicznych w sprawie modernizacji prawa medialnego.

Forum Kultury bez Barier z uznaniem i satysfakcją obserwuje wszystkie działania, jakie zostały podjęte w ostatnich miesiącach przez nadawców telewizyjnych starających się udostępnić nadawany przez siebie program osobom z niepełnosprawnością wzroku i/ lub słuchu i osobom starszym. Pojawiające się coraz częściej w przekazie telewizyjnym udogodnienia (audiodeskrypcja, napisy dla niesłyszących, tłumacz języka migowego) to ziszczenie pragnień ogromnej rzeszy osób chcących w pełni i samodzielnie uczestniczyć w życiu społeczno-kulturalnym, którego telewizja jest tak ważnym elementem. Forum dziękuje więc wszystkim nadawcom, którzy poważnie i ze zrozumieniem przystąpili do realizacji ustawowego obowiązku.

Doceniając dotychczasowe działania, Forum Kultury bez Barier sprzeciwia się jednak rozwiązaniom, jakie w czasie konsultacji publicznych przeprowadzonych przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji zostały zgłoszone przez nadawców jako propozycje realizacji w przyszłości ustawowego obowiązku udostępniania osobom niepełnosprawnym i starszym nadawanego przez siebie programu. Wprowadzenie w życie postulatów, zgłoszonych przez nadawców w czasie konsultacji, doprowadziłoby do zmarginalizowania tak potrzebnego i od lat wyczekiwanego przez osoby z niepełnosprawnością oraz starsze procesy, wypaczenia jego idei, a nawet ostatecznego zaniechania działań w tym zakresie. Stanowisko prezentowane przez nadawców niepokoi tym bardziej, że pojawia się niemal na samym początku drogi prowadzącej do udostępnienia programów telewizyjnych, zaledwie kilka miesięcy po wejściu w życie odpowiedniej ustawy.

Forum Kultury bez Barier nie potrafi i nie chce przyjąć do wiadomości szczególnie tych propozycji, które, ignorując ideę audiodeskrypcji i napisów dla niesłyszących, zmierzają do zaliczenia informacji, transmisji sportowych i pasków informacyjnych na wizji do audycji z udogodnieniami. Zdaniem Forum niezasadne byłoby również wprowadzenie zasady samoregulacji w procesie realizacji zapisów ustawowych oraz nadmierne korzystanie z możliwości udzielania ograniczeń i zwolnień z kwot ustawowych określających ilość programów z udogodnieniami. Forum Kultury bez Barier z przykrością zauważa także, tak zdecydowanie i jednoznacznie zadeklarowany przez nadawców, brak możliwości zwiększania kwot audycji telewizyjnych z audiodeskrypcją, napisami dla niesłyszących i tłumaczem języka migowego.

Forum Kultury bez Barier opowiada się za:

- utrzymaniem zaproponowanego przez KRRiT planu osiągnięcia w 2020 roku kwoty audycji z udogodnieniami na poziomie 50 % emitowanego programu telewizyjnego;
- ustaleniem listy gatunków programów, które nie muszą, a w pierwszej kolejności wręcz nie powinny być opatrywane audiodeskrypcją, napisami dla niesłyszących i nie muszą być tłumaczone na język migowy;
- ustaleniem w procentach kwot, jakie powinny przypadać na poszczególne rodzaje udogodnień;
- uwzględnieniem, w procesie podejmowania decyzji o udostępnianiu audycji, potrzeb dzieci z niepełnosprawnością wzroku i/lub słuchu;
- wprowadzeniem czytelnego, jednolitego, dostosowanego do rodzaju niepełnosprawności sposobu informowania odbiorców o zastosowanych udogodnieniach
- wprowadzeniem zasady stałych, cyklicznych spotkań przedstawicieli nadawców, osób niepełnosprawnych i Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji; spotkań, których celem byłaby ocena realizacji ustawowego obowiązku udostępniania osobom niepełnosprawnym i starszym audycji telewizyjnych.

Uwzględnienie tych propozycji byłoby pozytywną odpowiedzią na potrzeby ogromnej rzeszy osób niepełnosprawnych sensorycznie i starszych. Z opublikowanych w 2011 roku danych Głównego Urzędu

Statystycznego, który badał stan zdrowia ludności Polski, wynika, że w naszym kraju żyje ok. 1 750 tys. osób z niepełnosprawnością wzroku i ok. 760 tys. osób z niepełnosprawnością słuchu. Pamiętając o tym, że polskie społeczeństwo starzeje się, warto także zwrócić uwagę na wprowadzenie zamieszczone przez GUS w rozdziale poświęconym niepełnosprawności. Można tam przeczytać m.in.:

„W miarę upływu lat zmniejsza się sprawność narządów zmysłu i ruchu. Najszybciej psuje się nam wzrok. Co drugi dorosły Polak nosi okulary lub szkła kontaktowe, bo źle widzi z bliska lub daleka. Pomimo korzystania z tych urządzeń pomocniczych co czwarta dorosła osoba ma problemy z przeczytaniem gazety, bo niezbyt dobrze widzi druk. Kłopoty z widzeniem z bliska mają najczęściej osoby 60-letnie i starsze, tj. co drugi sześćdziesięciolatek i blisko 70% osób sędziwych (80-letnich lub starszych). Co szósty dorosły Polak nie widzi dobrze z dalszej odległości i problem ten najczęściej występuje u co czwartej osoby sześćdziesięcioletniej i u co drugiej osoby osiemdziesięcioletniej lub starszej.

Tylko 3% populacji ludzi dorosłych w Polsce używa aparatu słuchowego. Z tego urządzenia korzystają głównie ludzie starsi, co najmniej 70-letni. Źle słyszy co dziesiąty dorosły Polak. Co szósty sześćdziesięciolatek nie słyszy dobrze gdy rozmawia z kilkoma osobami, wśród siedemdziesięciolatek – już co trzeci, a wśród osób sędziwych – częściej niż co druga osoba nie słyszy rozmowy dobrze”.

Forum Kultury bez Barrier pragnie jednocześnie podkreślić, że udogodnienia dedykowane osobom z niepełnosprawnością wzroku i/ lub słuchu oraz osobom starszym mogą być i są wykorzystywane także przez widzów nie zaliczających się do wyżej wymienionych grup.

Forum Kultury bez Barrier wyraża nadzieję, że w trakcie obrad grupy roboczej złożonej z przedstawicieli nadawców, KRRiT i środowiska osób niepełnosprawnych nadawcy przychylnie i ze zrozumieniem przyjmą propozycje zgłaszane przez środowiska osób niepełnosprawnych oraz podmioty działające na ich rzecz. Nadzieje są tym większe, że obrady, w porównaniu z konsultacjami, odbędą się w przyjaźniejszym dla osób z niepełnosprawnością polskim porządku prawnym; przyjaźniejszym od chwili ratyfikowania przez Polskę Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnością. Już pierwszy jej artykuł przypomina, że celem, który chcą realizować wszystkie państwa przyjmujące ten dokument jest „*popieranie, ochrona i zapewnienie pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności przez wszystkie osoby niepełnosprawne oraz popieranie poszanowania ich przyrodzonej godności*”. Konwencja przypomina też, że niepełnosprawni powinni mieć, na równi z pełnosprawnymi, dostęp do edukacji, informacji i komunikacji.

Uczestnicy Forum Kultury bez Barrier:

Kontakt

Anna Żórawska - a.zorawska@dzieciom.pl
Robert Więckowski - r.wieckowski@dzieciom.pl
tel. 22 486 96 42 wew. 4